

**आदिवासी क्षेत्रात चांगल्याप्रकारे काम
केलेल्या अधिकारी/कर्मचारी यांना
पसंतीच्या ठिकाणी बदली देणेबाबत.**

महाराष्ट्र शासन,
सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन परिपत्रक क्रमांक-टीआरएफ-२०००/एम/८/प्र.क्र.३/बारा,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२,
दिनांक-११ जुलै, २०००

- संदर्भ :- १) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्रमांक-टिएसपी-१०८६/ ८७१०/प्र.क्र.३१/
का-५, दिनांक १ मार्च, १९९०,
२) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक-एसआरव्ही-१०९०/ प्र.क्र.११/१०/
बारा, दिनांक ७ जानेवारी, १९९१,
३) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक- एसआरव्ही-१०९७/ प्र.क्र.२०/
९७/ बारा, दिनांक २७ नोव्हेंबर, १९९७

शासन परिपत्रक

आदिवासी क्षेत्रात शासकीय योजना प्रभावीपणे राबविण्यासाठी उत्साही तरुण व कार्यक्षम कर्मचाऱ्यांची नेमणूक करण्याबाबत संदर्भाधीन क्रमांक २ येथील दिनांक ७ जानेवारी, १९९१ च्या परिपत्रकान्वये आदेशित करण्यात आले होते. आदिवासी क्षेत्रातील बिकट परिस्थिती, लक्षात घेता, तेथे नियुक्त करण्यात आलेल्या शासकीय सेवकांनी आदिवासी क्षेत्रात किमान ५ वर्षे चांगली सेवा केल्यानंतर, त्यांच्या पसंतीच्या ठिकाणी बदली मागितली तर त्या सेवकास अग्रक्रमाने पसंतीच्या ठिकाणी बदली करण्यासंबंधी सूचना सदर परिपत्रकान्वये निर्गमित केल्या होत्या.

२. संदर्भाधीन क्रमांक ३ येथील दिनांक २७ नोव्हेंबर, १९९७ च्या परिपत्रकानुसार शासकीय सेवकांच्या नियतकालिक बदल्यासंदर्भात सर्वसाधारण स्वरूपाची मार्गदर्शक तत्वे विहित करण्यात आलेली आहेत. या मार्गदर्शक तत्वांचे संदर्भात आदिवासी क्षेत्रातील कर्मचारी/अधिकारी यांच्या बदल्यासंबंधी दिनांक ७ जानेवारी, १९९१ च्या परिपत्रकान्वये देण्यात आलेल्या आदेशांचे पुनर्विलोकन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. याबाबत आता सोबतच्या परिशिष्टात नमूद केलेल्या आदिवासी क्षेत्रांकरीता खालीलप्रमाणे सुधारीत आदेश निर्गमित करण्यात येत आहेत :-

अ) आदिवासी क्षेत्रात ३ वर्षे चांगले काम केलेल्या गट 'क' व गट 'ड' च्या कर्मचाऱ्यांना त्यांच्या पसंतीच्या जिल्ह्यात सोईप्रमाणे नेमणूका देण्यात याव्यात.

ब) आदिवासी क्षेत्रात किमान २ वर्षे चांगले काम केलेल्या गट 'अ' व 'ब' च्या अधिकाऱ्यांना देखिल त्यांच्या पसंतीच्या जिल्ह्यात सोईनुसार नेमणूका देण्यात याव्यात.

क) वरीलप्रमाणे पसंतीच्या जिल्ह्यांत बदली मिळण्यासाठी, आदिवासी क्षेत्रात काम करणाऱ्या अधिकारी/कर्मचारी यांनी उपरोक्त विहित कार्यकाळ संपण्यापूर्वी किमान ३ महिने आधी त्यांच्या पसंतीच्या जिल्ह्यांची तीन नावे सक्षम प्राधिकाऱ्यांना कळवावीत व त्याची प्रत तो कार्यरत असलेल्या क्षेत्राच्या जिल्हाधिकारी/विभागीय आयुक्त यांना देण्यात यावी.

ड) मात्र महसूल व पोलिस विभागातील अधिकारी/कर्मचार्यांना त्यांच्या स्वतःच्या किंवा कुटुंबियांच्या नावे स्थावर मालमत्ता असलेली ठिकाणे वगळून त्यांच्या पसंतीच्या अन्य जिल्ह्यातील ठिकाणी नेमणूक देण्यात याव्यात.

३. आदिवासी विकास विभाग व आदिवासी विकास महामंडळातील अधिकारी/कर्मचार्यांच्या सेवा आदिवासी क्षेत्राकरीताच असल्यामुळे त्यांना तसेच स्थानिक रहिवासी असलेल्या इतर विभागातील कर्मचारी यांना वरील सवलतीचा लाभ मिळणार नाही.

४. अधिकारी/कर्मचारी यांचेकडून बदलीसाठी पसंतीक्रम प्राप्त होताच सक्षम प्राधिकाऱ्यांनी संबंधितांच्या विहित कार्यकाल संपताच त्यांच्या पसंतीच्या जिल्ह्यात बदलीसाठी आवश्यक ती कार्यवाही करावी. काही प्रशासकीय कारणास्तव पसंतीच्या जिल्ह्यात लगेचच बदली करणे शक्य नसल्यास सक्षम प्राधिकाऱ्याने अशी प्रकरणे तातडीने वरिष्ठांचे/शासनाचे निदर्शनास आणून देऊन त्यांचे आदेश प्राप्त करावेत व संबंधितास तसे कळवून त्यास अन्यत्र बदली द्यावी. मात्र, असे करताना संबंधितांनी बदलीसाठी दिलेला पसंतीचा हक्क पुढील तीन वर्षेपर्यंत कायम ठेवून या वाढीव कालावधीत पसंतीच्या जिल्ह्यात बदली देणे आवश्यक राहील.

५. आदिवासी विकास विभागाने त्यांच्या शासन निर्णय, क्रमांक-टीएसटी-१०८६/८७१०/प्र.क्र.३१/ का-५, दिनांक-१.३.१९९० अन्वये घोषित (सोबतच्या परिशिष्टाप्रमाणे) केलेल्या आदिवासी क्षेत्रात वरीलप्रमाणे काम केले असल्यासच अधिकारी/कर्मचार्यांना त्यांच्या पसंतीच्या जिल्ह्यात नेमणूक देण्यात यावी.

६. या आदेशानुसार विहित कालावधीनंतर पसंतीच्या ठिकाणी बदली करण्यासंदर्भातील समन्वयाचे काम गट'ड' व गट'क' मधील कर्मचार्यांच्याबाबतीत ते कार्यरत असलेल्या जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी व गट'ब' (अराजपत्रितसुध्दा) व गट'अ' मधील अधिकाऱ्यांच्याबाबतीत संबंधित विभागीय आयुक्त करतील.

७. आदिवासी क्षेत्रातील अधिकारी/कर्मचारी यांना या व्यतिरिक्त प्रोत्साहनपर इतर सवलती देण्याचे आदेश स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.

८. हे आदेश राज्य सेवेतील अधिकारी/कर्मचारी तसेच जिल्हा परिषद/महानगरपालिका/नगरपालिका/नगरपरिषद/निमशासकीय कार्यालये/महामंडळे व शासन अंगीकृत व्यवसाय या सर्वांना लागू रहातील.

९. सर्व विभागांनी या आदेशाच्या तरतुदीनुसार त्यांच्या अखत्यारीतील आदिवासी क्षेत्रात काम करणाऱ्या सर्व अधिकारी/कर्मचाऱ्यांना त्यांच्या मागणीनुसार त्यांच्या पसंतीच्या ठिकाणी नेमणुका देण्याबाबत कार्यवाही करावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

प्र. कृ.लोखंडे,

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

राज्यपाल यांचे सचिव,
मुख्यमंत्री यांचे सचिव,
सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
प्रधान सचिव, आदिवासी विकास विभाग,
शासनाचे सर्व सचिव/ प्रधान सचिव/ अपर मुख्य सचिव,
मंत्रालयीन सर्व विभाग (प्रत्येकी दहा प्रती),
सचिव, अनुसूचित जमाती कल्याण समिती, विधान भवन, मुंबई,
सर्व विभागीय आयुक्त,
अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक/नांगपूर,
जिल्हाधिकारी व आदिवासी उप आयुक्त (सर्व आदिवासी जिल्हे),
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद व आदिवासी उप आयुक्त (सर्व आदिवासी जिल्हे),
संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई,
व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य, आदिवासी विकास महामंडळ मर्यादित, नाशिक,
कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
संचालक, फलोद्यान, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
संचालक, पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक
शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
तंत्रशिक्षण संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
संचालक, क्रीडा व युवक सेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
संचालक, नगर योजना, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
संचालक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,

संचालक, भुजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
 सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
 संचालक, सेवायोजन, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
 सह निबंधक, सहकारी संस्था, आदिवासी विकास, नाशिक,
 दुग्धशाळा विकास आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
 संचालक, आरोग्य सेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
 सह संचालक, आरोग्य सेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
 ग्राम विकास विभाग (का. १५) मंत्रालय, मुंबई,
 अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, ठाणे / नाशिक / पुणे / अमरावती/
 अहमदनगर / चंद्रपूर / नागपूर,
 अधीक्षक अभियंता, प्रकल्प मंडळ, नाशिक / नागपूर,
 अधीक्षक अभियंता, पाटबंधारे मंडळ, ठाणे, नाशिक / अकोला / नांदेड / वर्धा / चंद्रपूर / पुणे/
 अहमदनगर,
 अधीक्षक अभियंता, एन.के.आय. प्रकल्प मंडळ, ठाणे,
 अधीक्षक अभियंता, पाटबंधारे प्रकल्प, चंद्रपूर, भातसा पाटबंधारे प्रकल्प, ठाणे,
 अधीक्षक अभियंता, पाटबंधारे प्रकल्प, नागपूर,
 अधीक्षक अभियंता, पाटबंधारे प्रकल्प, नाशिक,
 आदिवासी विकास आयुक्त व सचिव, नाशिक,
 सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प,
 सचिव, विमुक्त जाती व भटक्या जमाती कल्याण समिती, विधान भवन, मुंबई,
 आदिवासी विकास विभागातील सर्व कार्यासने,
 सामान्य प्रशासन विभागातील सर्व कार्यासने.

पत्राने

शासन परिपत्रक सा.प्र.वि.क्रमांक- टीआरएफ २००० /एम/८/प्र.क्र.३/२०००/बारा, दिनांक ११ जुलै, २०००
सोबतचे "परिशिष्ट" (शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्रमांक
टीएफपी-१०९६/८७१०/प्र.क्र.३१/का-५, दिनांक ९ मार्च, १९९० अन्वये घोषित केलेल्या आदिवासी क्षेत्राची
सूची.)

अनुक्रमांक	जिल्ह्याचे नाव	पूर्णतः आदिवासी उपयोजना क्षेत्राखाली येणारे तालुके.	अंशतः आदिवासी उपयोजना क्षेत्राखाली येणारे तालुके.
१.	२.	३.	४.
१	ठाणे	अ) डहाणू ब) तलासरी क) मोखाडा ड) जवहार इ) वाडा फ) राहापूर	अ) पालघर ब) वसई क) भिवंडी ड) मुरबाड
२	नाशिक	अ) कळवाण ब) सुरगणा क) पेंट	अ) बगलान ब) दिंडोरी क) इगतपुरी ड) नाशिक
३	धुळे	-	अ) साक्री ब) शिरपूर
४	नंदुरबार	अ) तळोदा ब) अक्राणी (धडगाव) क) अक्कलकुवा ड) नवापूर	अ) नंदूरबार
५	जळगाव	-	अ) चोपडा ब) यावल क) रावेर
६	अहमदनगर	-	अ) अकोला
७	पुणे	-	अ) जुन्नर ब) आंबेगाव
८	नांदेड	-	अ) किनवट
९	अमरावती	अ) धारणी	-

		ब) थिखलदरा	
१०	यवतमाळ	-	अ) मारेगाव
			ब) रालेगाव
			क) केळापूर
			ड) घाटंजी
११	गडचिरोली	अ) सिरोंचा	अ) गडचिरोली
		ब) अहेरी	ब) आरमोरी
		क) इटापल्ली	क) घामोरशी
		ड) धानोरा	
		इ) कुरखेडा	
१२	चंद्रपूर	-	अ) राजुरा

अतिरिक्त आदिवासी उपयोजनेत समावेश करण्यात आलेले अंशतः क्षेत्र.

अनुक्रमांक	जिल्हा	तालुके	
१	रायगड	अ) कर्जत	
२	नागपूर	अ) रामटेक	
३	गोंदिया	अ) सालेकसा	
		ब) अर्जुनी मोरगाव	
		क) देवरी	
४	पुणे	अ) खेड	
५	यवतमाळ	अ) यवतमाळ	
		ब) बामूळगाव	
		क) कालंब	
		ड) पुसद	
		इ) माहेगाव	
		ई) उमरखेड	
६	चंद्रपूर	अ) गोडपिंपरी	
		ब) मूल	
		क) चंद्रपूर	
		ड) नागभीड	
		इ) सिंदेवाही	
		ई) क्रमपुरी	
		ग) धिमुर	
		ह) वरोरा	
		ल) भद्रावती	